

2018-03-16

Ert dnr:
2018/00833

Sektionen för planering, säkerhet och miljö
Michael Öhlund

Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala

Förslag till omarbetning av rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (EU) 98/83

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är positiva till att kommissionen reviderar dricksvattendirektivet men direktivet måste ha en mer målstyrd inriktning. Det är inte möjligt att införa detaljstyrande regler som fungerar för alla regioner i EU:s alla medlemsländer.

SKL anser att lagkraven i artikel 13 är för långtgående och att rätten till vatten är socialpolitik och istället bör behandlas som nationell kompetens. EU:s inställning, att rätten till vatten enbart ska utgå från offentligt vatten, är problematisk i en svensk kontext eftersom ungefär 15 % av Sveriges medborgare försörjs med enskilt dricksvatten. SKL håller med kommissionen om att alla medborgare ska ha tillgång till säkert dricksvatten. Det är dock viktigt att medlemsstaterna själva får bestämma hur detta ska genomföras.

SKL är positiva till ett mer riskbaserat förhållningssätt men det saknas flexibilitet, vilket riskerar att drabba små dricksvattenproducenter oproportionerligt. Sverige har större andel små dricksvattenproducenter än många andra medlemsländer och förslagen drabbar därför svenska kommuner hårdare än andra regioner i Europa.

SKL bedömer att förslaget leder till mer rapportering, ökad administration och större kostnader för kommunerna. Kraven saknar en skälighetsbedömning. För Sverige är det inte säkert att de ökade kraven skulle leda till ett säkrare dricksvatten eftersom standarden på dricksvattnet generellt är högre än för stora delar av Europa.

SKL anser att en del av den totala kostnaden för reningen av dricksvatten bör påföras tillverkare av särskilt problematiska ämnen. Dricksvattenproducenter bör stå för en del av kostnaden men läkemedels- och kemikaliebranschen bör stå för en del av kostnaden.

SKL anser inte att dricksvattendirektivet för Sverige ska införas i livsmedelslagstiftningen utan istället integreras i miljöbalken.

Kommentarer till enskilda artiklar

Artikel 2 Definitioner

SKL anser att EU-kommissionen måste revidera definitionerna i artikel 2. Definitionerna på små vattenverk stämmer inte i en svensk kontext eftersom de lägsta nivåerna är mer än 20 ggr större än små vattenverk i Sverige. Kraven riskerar att slå extra hårt mot exempelvis samfälligheter och små kommersiella verksamheter på landsbygden (t.ex. caféer och vårdhem). Det är viktigt att medlemsländerna får möjlighet att ge förslag på regioner (t.ex. skärgård, glesbygden m.fl.) och små dricksvattenproducenter (t.ex. samfälligheter, småskalig och enkel livsmedelshantering m.fl.) som kan undantas från detaljreglerna.

Artiklar 7, 8, 9, Risk- och farobedömning av vattenförekomster och dricksvattenförsörjning

Kraven på riskbedömning för dricksvattenproducenter lägger en onödig belastning på små vattenverk. Ett genomförande bör ske utifrån nationella förhållanden. Staten bör ta fram riktlinjer för hur undantag kan göras från riskbaserad farobedömning och provtagning.

Artikel 10, Riskbedömning av fastighetsinstallationer

Material i kontakt med dricksvatten är ett viktigt område och här behövs mål på EU-nivå. Det bör finnas mål om ett ökat ansvarstagande för EU:s egna myndigheter (t.ex. EFSA) att arbeta med att stöd till dricksvattenproducenter i att exempelvis bedöma lämpliga material i t.ex. ledningar. SKL bedömer att kraven på riskbedömningar av fastighetsbedömning som återfinns i artikel 10 är för detaljstyrda. Frågan om material i kontakt med dricksvatten bör regleras på nationell nivå.

Artikel 13, Tillgång till dricksvatten

SKL stödjer att alla medborgare ska ha tillgång till säkert dricksvatten. SKL anser dock att EU ska sätta målen och att varje medlemsland sedan ska ansvara för hur genomförandet sker och redovisa till kommissionen hur de arbetar med frågan. Kraven på att identifiera människor som inte har tillgång till dricksvatten bör inte införas i dricksvattendirektivet utan istället inarbetas i nationell social lagstiftning.

SKL tolkar lagkraven i artikel 13 som att det finns en risk för krav på att kommunalt vatten skall levereras till alla medborgare. Det är ungefär 15 % som inte har kommunalt dricksvatten idag och det är främst glesbygden som saknar offentligt dricksvatten. Med kontroll av enskilda brunnar kan medborgarna tillhandahållas

dricksvatten med god kvalitet utan offentligt vatten. Det är inte ekonomiskt genomförbart att förse alla medborgare med offentligt vatten. Sverige bör revidera reglerna om enskilt vatten och koppla dem tydligare till dricksvattenföreskrifterna. Medborgarna i Sverige kan på så sätt få tillgång till godtagbart dricksvatten överallt.

Kraven på varje medlemsland att upprätta utrustning för fri tillgång på offentliga platser till dricksvatten bör inte införas i dricksvattendirektivet. SKL anser att begreppet ”Fri tillgång till dricksvatten” ska definieras som att varje medborgare får rätt till att använda dricksvatten för personligt ändamål, men inte i stora volymer eller för kommersiell användning.

Artikel 14, Information till allmänheten

SKL anser att medborgarnas rätt att få ta del av information om säkert dricksvatten måste balanseras mot kostnaderna för dricksvattenproducenter att upprätta ett informationssystem. Informationen till medborgarna bör gälla säkert dricksvatten - inte att tillhandahålla en kostnadsjämförelse mellan olika dricksvattenproducenter. Varje medlemsland måste få möjlighet att införa nationella regler som tar hänsyn till regionala skillnader.

Artikel 15, Information om övervakning av genomförandet

SKL anser att kommissionen måste ställa upp mål som varje medlemsland ska uppnå utifrån principerna om ett riskbaserat sätt att producera dricksvatten och inte försöka detaljstyra genom ökade krav på rapportering.

Det är positivt att kommissionen har ambitionen att minska administrationen för dricksvattenproducenter och myndigheter men förslaget innebär tyvärr snarare att administrationen ökar. Det är viktigt att det finns en flexibilitet och ett småskaligt hänsynstagande i dricksvattendirektivet. Artikel 15 måste ha utgångspunkten att minska riskerna för medborgarna **inte** att dricksvatten ska produceras på samma sätt i hela Europa.

Implementering av dricksvattendirektivet i Sverige

SKL bedömer att dricksvattendirektivet bör integreras i miljöbalken för att uppnå ett helhetsgrepp över hela vattenområdet. Kraven på tillgång till dricksvatten, resursbaserad dricksvattenproduktion (energi, förebyggande avfall mm) och krav på fastighetsinstallationer rymmer bättre inom miljöbalken. Riskbaserad dricksvattenproduktion som bygger på ett bra råvatten kräver bättre integration mot ramdirektivet för vatten- och kemikalielagstiftningen.

SKL anser att kontrollen av dricksvatten bör ske över hela dricksvattenkedjan och inte enbart i livsmedelsanläggningar (råvatten, fastigheter mm). Genom en integrering av

dricksvatten med övrig lagstiftning för vatten (t.ex. ramdirektivet för vatten) kan antalet ansvariga myndigheter minska. Detta skulle öka samordningsvinsterna i allt från förebyggandet av vattenbrist, bättre koppling till miljöövervakningen samt till ökat uppströmsarbete med läkemedel och kemikalier.

Införande av gränsvärden

SKL anser att Sverige bör tillämpa samma lagstiftning för dricksvattenområdet som övriga Europa och ersätta gränsvärdena i dricksvattenföreskrifterna med parametervärden. Införandet av gränsvärden åsidosätter principen om att riskerna ska ställas mot kostnaderna för att åtgärda problemen. För väldigt små dricksvattenproducenter innebär detta dyra åtgärder som inte nödvändigtvis förebygger stora risker. Staten bör arbeta med att integrera kraven på enskilda brunnar i dricksvattenföreskrifterna. För att åstadkomma mer likvärdig dricksvattenproduktion bör staten även öka vägledningen till små dricksvattenproducenter

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande